

KuKo

Kotihoidon osaaminen ja ehdotukset jatkokehittämiseen

Pirjo Tiikkainen, JAMK

Tammikuu 2018

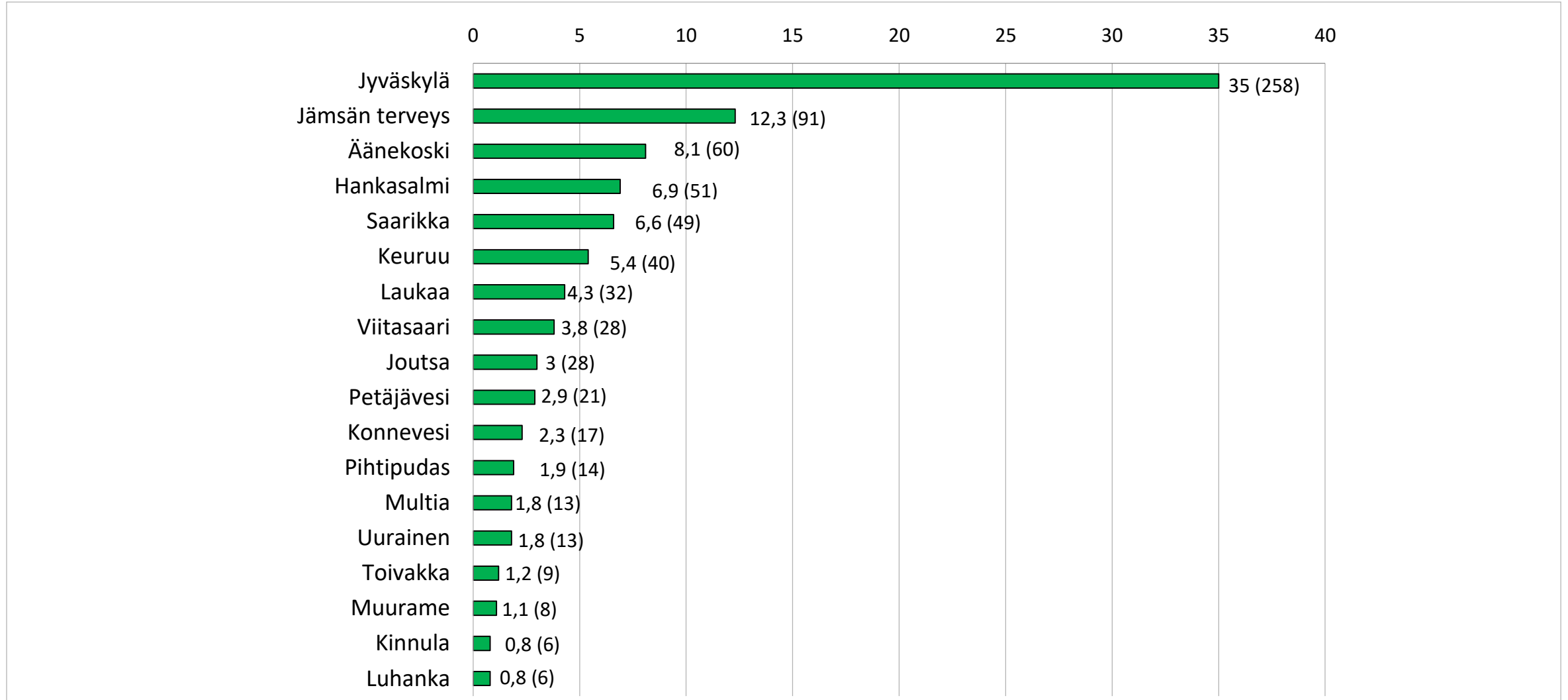

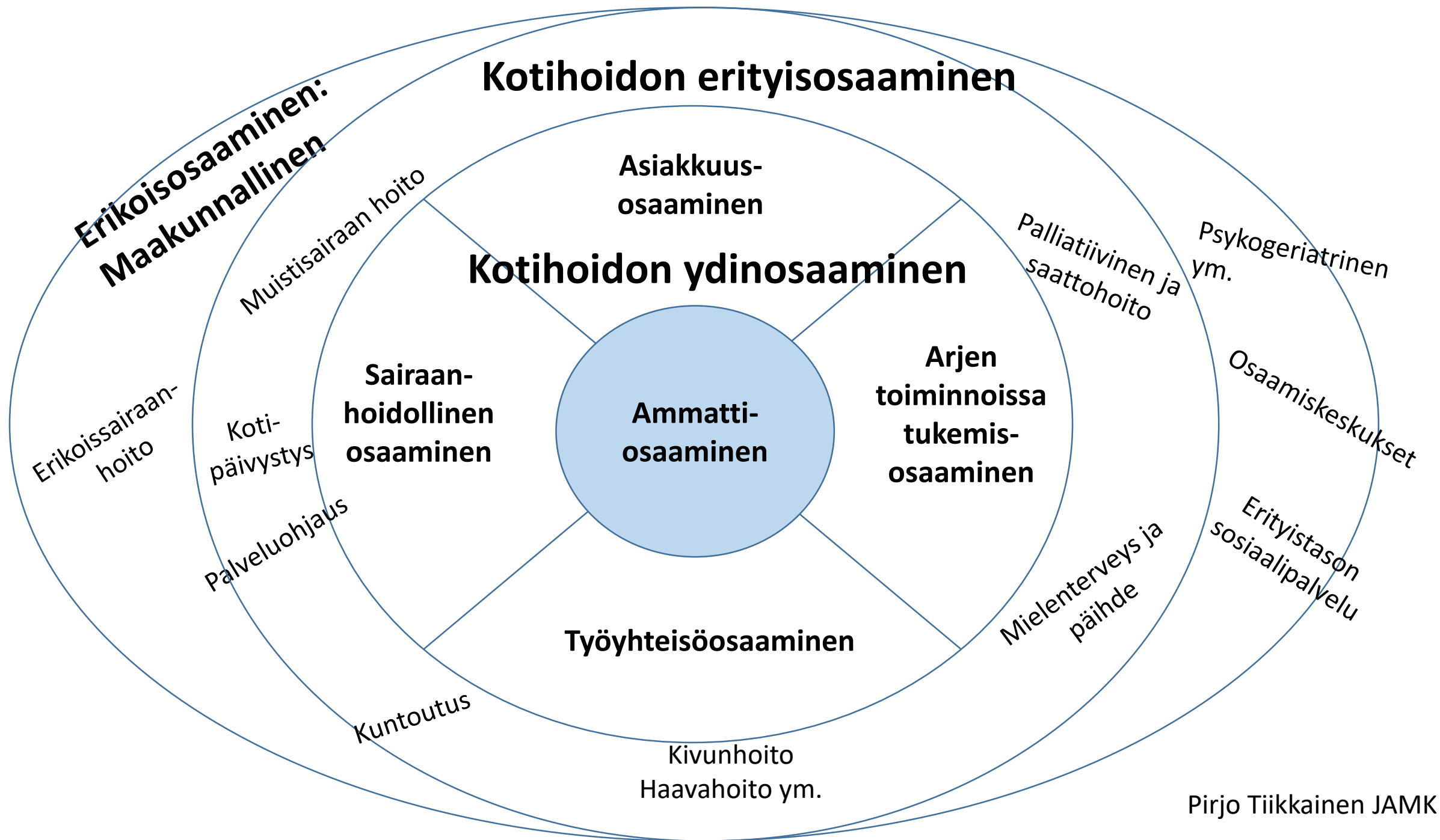
Kukoistava kotihoito

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Vastaajien (n=738) työpaikan sijaintikunta prosentteina

Asiakkuusosaaminen

1. Asiakaslähtöisyys ja eettisyys
2. Hoidon ja palvelun suunnittelu ja arviointi
3. Ohjaus ja neuvonta

Arjen toiminnoissa tukemisosaaminen

1. Ennakoiva työote ja varhainen tuki
2. Toimintakykyä edistävä työote

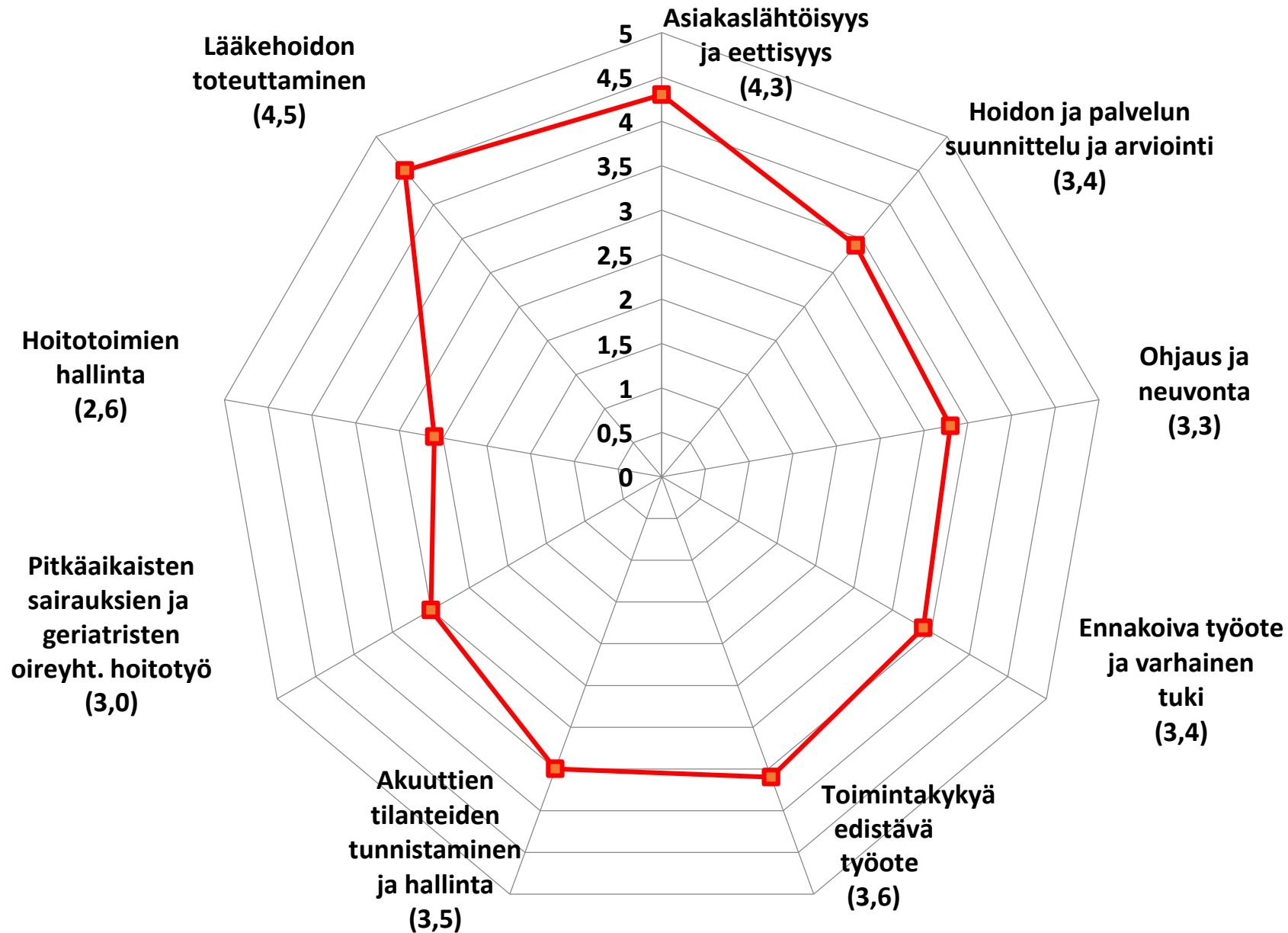
Sairaanhoidollinen osaaminen

1. Akuuttien tilanteiden tunnistaminen ja hallinta
2. Pitkäaikaisten sairauksien ja geriatristen oireyhtymien hoitotyö
3. Hoitotoimien hallinta
4. Lääkehoidon toteuttaminen

Työyhteisöosaaminen

1. Työrooli työyhteisössä
2. Oman osaamisen kehittäminen
3. Työturvallisuus
4. Työhyvinvointi ja työn hallinta
5. Esimiehen tuki

Keski-Suomen kotihoidon henkilöstön osaamisprofiili osaamisalueittain (ka; n=738)

Keskeisiä huomioita osaamisalueittain

1. Asiakaslähtöisyys ja eettisyys (ka 4.3)

Myönteistä:

Osaaminen arvioitu kokonaisuutena hyväksi tällä alueella > erityisesti:

- Kunnioittavasti käyttäytyminen
- Ammatillinen vuorovaikutus
- Eettisten periaatteiden ja lakien noudattaminen
- Kiireettömyys ja aito läsnäolo
- Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen

Kehitettävää:

- Hoitotahdon puheeksi ottaminen
- Asiakkaan tukeminen osallistumaan omaan hoitoonsa
- Puuttuminen eettisiin ja hoidon laadun epäkohtiin
- Hoito- ym. suositusten hyödyntäminen
- Kaltoinkohtelun tunnistaminen

2. Hoidon ja palvelun suunnittelu ja arviointi (ka 3.4)

Myönteistä:

- Hoidon ja palvelu jatkuvuuden turvaaminen
- Hoidon vaikutuksen seuranta ja arviointi (hoidon tavoitteiden systemaattinen arviointi ja kirjaaminen)

Kehitettävää:

Kokonaisuutena osaamisalue on arvioitu perustaitojen hallinnan tasolle

- Kuntoutustarpeen arviointi heikoin
- Asiakkaan osallistaminen HOPASUn laatimiseen ja tavoitteiden asettamiseen

3. Ohjaus ja neuvonta (ka 3.3)

Myönteistä:

- Uusien työntekijöiden perehdyttäminen arvioitu parhaimmaksi
- Asiakkaan ohjaus käyttäen motivoivan haastattelun /keskustelun periaatteita

Kehitettävää:

Kokonaisuutena osaamisalue on arvioitu perustaitojen hallinnan tasolle

- Sosiaaliturvan ja -etuuksien neuvonta arvioitu heikoimmaksi
- Sähköisten palveluiden hyödyntäminen osana asiakkaan ohjausta ja neuvontaa

4. Ennakoiva työote ja varhainen tuki (riskin/uhkan tunnistaminen, ohjaus tarkempaan selvittelyyn ja tukitoimiin = (ka 3.4)

Myönteistä:

- Kaatumisriskin tunnistaminen ja puuttuminen siihen
- Terveellisten elintapojen edistämiseen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisyyn tähtäävä neuvonta
- Kodin ja ympäristön turvallisuusriskien tunnistaminen niihin

Kehitettävää:

Tunnistaminen ja puuttuminen:

- Lähisuhdeväkivalta
- Taloudelliset ongelmat
- Suunterveys

5. Toimintakykyä edistävä työote (ka 3.6)

Myönteistä:

- Henkilökohtaisessa hygieniassa ja pukeutumisessa tukeminen
- Tukeminen kodin siisteydestä huolehtimiseen
- Sisätiloissa liikkumiseen kannustaminen ja ohjaaminen
- Ulkona liikkumisen kannustaminen ja ohjaaminen
- Asiakkaan motivointi ja kannustaminen toimimaan itsenäisesti voimavarojensa mukaan

Kehitettävää:

- Toimintakykyä tukevan teknologian hyödyntäminen
- Seksuaalisuuden huomiointi asiakastyössä

6. Akuuttien tilanteiden tunnistaminen ja hallinta (ka 3.5)

Myönteistä:

- Valtaosa vastaajista arvioi selviytyvänsä itsenäisesti
- Eniten oli hajontaa vitaalielintoimintoja uhkaavan tilanteen arviointi sovitulla mittareilla > osa arvioi, ettei kuulu työnkuvaan

Kehitettävää:

Osa arvioi, että asiat eivät kuulu työnkuvaan

Heikoimmiksi arvioitiin:

- Toiminta äkillisissä kuoleman tilanteissa
- Peruselvytys ja vitaalielintoimintojen arviointi

7. Pitkäaikaisten sairauksien ja geriatrinen oireyhtymien hoitotyö (ka 2.9)

Myönteistä:

Ammattiryhmittäinen tarkastelu tuo tähän lisäinformaatiota, mutta osaamista löytyi, vaikka hajonta oli suurta:

- Osa arvioi, ettei kuulu työnkuvaan ja osa arvioi osaamisensa erinomaiseksi
- Parhaiten osattiin muistisairaahan asiakkaan kohtaaminen

Kehitettävää:

Heikoimmiksi arvioitiin:

- HRO, saattohoito, psykogeriatriset ongelmat
- Valtaosa keskeisten kansansairauksien hoitotyöstä näyttää tarvitsevan osaamisen päivittämistä

8. Hoitotoimien hallinta (ka 2.9)

Myönteistä:

Tässä sama kuin edellisessä > Ammattiryhmittäinen tarkastelu tuo tähän lisäinformaatiota, mutta osaamista löytyi, vaikka hajonta oli suurta

- Parhaiten hallittiin peruselintoimintojen tarkkailusta verenpaineen ja lämmön mittaaminen
- Hoitotoimenpiteistä tukisukkien laittaminen
- Näytteistä ja vieritutkimuksista verensokerin mittaaminen

Kehitettävää:

Joissakin hoitotoiminnoissa löytyi vähän osaamista, esim.

- Peritoneaalidialyysi-hoito
- Munuais- ja kestopatetri
- Laskimoporttineulan hoito

9. Lääkehoidon toteuttaminen

Myönteistä:

Tässä sama kuin edellisessä >
Ammattiryhmittäinen tarkastelu
tuo tähän lisäinformaatiota, mutta
osaamista löytyi, vaikka hajonta
oli suurta

Ne, joilla lääkehoito kuuluu
toimenkuvaan, arvioivat
osaamisensa hyväksi

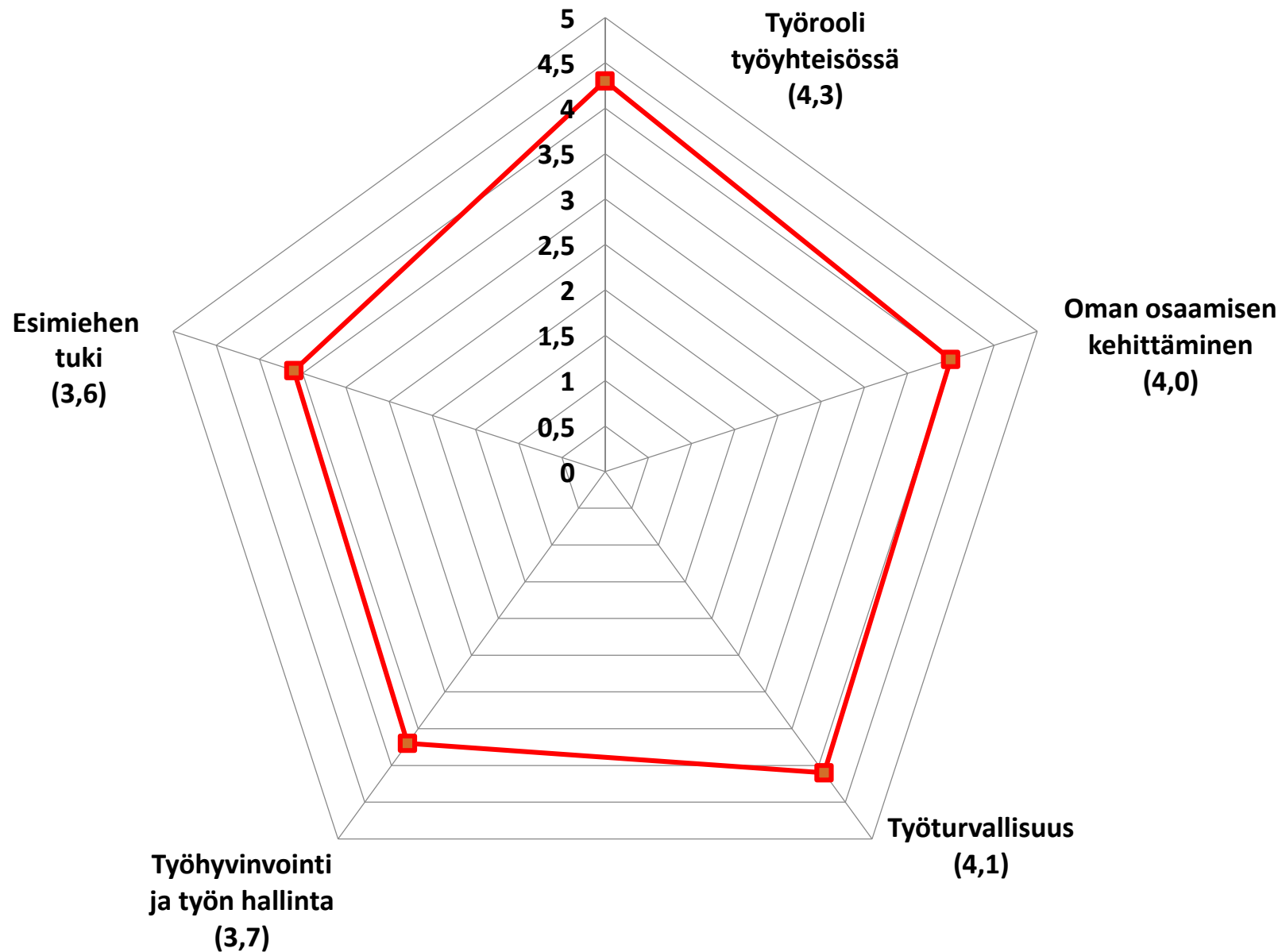
Kehitettävää:

Vähiten osaamista:

- Kipupumpun käyttö
- Lääkkeiden jako lääkekelloon
- Lääkkeen anto PEG-letkuun

**Kokonaisuus edellyttää
lisäanalyysiä!**

Keski-Suomen kotihoidon henkilöstön itsearviointit työyhteisö-osaamisessa (ka; n=738)

Keskeisiä huomioita

Kokonaisuutena oma rooli työyhteisössä, oman osaamisen arviointi ja työturvallisuus arvioitiin hyväksi

Kehitettävää:

- Oman osaamisen kehittäminen itsenäisesti ja oman osaamisen esilletuonti
- Teknologian hyödyntäminen
- Palo- ja pelastustoiminnan ohjeiden tunteminen
- Vaaratapahtumien raportointi raportointiohjeiden mukaisesti (HaiPro)

Työhyvinvoinnin ja työhallinnan osalta kehitettävää:

- Pystyn vaikuttamaan työtehtäviini
- Minulla on riittävästi aikaa työtehtävien tekemiseen
- Suhtaudun positiivisesti työyhteisöni tulevaisuuteen
- Teen työssäni tehtäviä, joihin minulla ei ole riittävästi osaamista

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Tehdään osaamiskartoituksen pohjalta osaamisprofiilit ammattiryhmittäin:

- lähihoitajat, sairaan-/terveydenhoitajat, muut (kuntoutus jne.)

2. Lähiesimiehille omien työntekijöiden osaamisesta yhteenveto + itsearviointit kehityskeskustelua varten:

- Työyhteisön osaamisprofiili
- Henkilökohtaiset osaamisprofiilit

3. Nimetään työryhmä, joka työstää työpajoissa maakunnan kotihoidon työntekijöiden ammattiryhmittäiset työnkuvat, roolit ja vastuut kotihoidon ydinosaamisen näkökulmasta

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi jatkuu...

4. Kartoitetaan kotihoidon erityisosaajien olemassa olevat voimavarat/osaajat ja tarve > tätä voidaan hyödyntää maakunnallisen erityisosaajaportaalin luomisessa

- Erityisosaajat palvelevat koko maakuntaa: konsultointi, liikkuvat palvelut, ohjaus ja opetus, erityisalueen kehittäminen

5. Laaditaan osaamisen kehittämisen maakunnallinen toimintamalli hyödyntäen työyhteisö- ja yksilökohtaisissa osaamisprofiileissa esiin tulevien osaamisvajaiden ja tulevaisuudessa edellytettävän osaamisen näkökulmista

- Osaamisen tunnistaminen: itsearviointi, vertaisarviointi, esimiehen arviointi, portfolio, simulaatiot, testit jne.
- Osaamisen kehittämisen menetelmät: monimuotoinen koulutus, mentorointi jne.
- Osaamisen tunnustaminen: esim. asiantuntijanimikkeet, palkitseminen jne.

Tavoitteena on, että jokaisen työntekijän osaaminen hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti, lisätään työn imua ja työhyvinvointia